MYSLÍMOVINKY

Marec/Apríl 2013 ISSN 1338 - 2748

Cyril Axelrod
Návšteva Slovenska

JAS
3.výročie

Doprava
Odborná príprava zamestnancov

Deafparty
Pheromone party

E-learning

Prešporkovo
Veľká oslava 8.výročia

Minislovník

V tomto čísle nájdete:

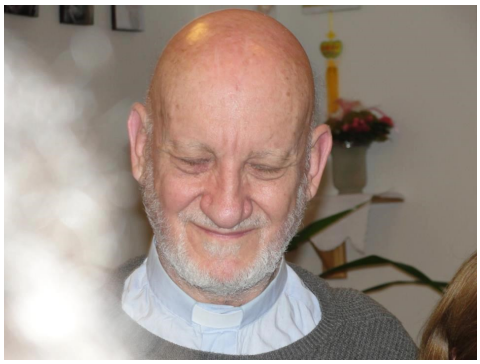

Cyril Axelrod..4

7....Doprava

Prešporkovo..8

9.....JAS

Deafparty....11

12.E-learning

Projekt *„E-learningové vzdelávanie v oblasti ľudských práv"* sa realizoval vďaka podpore Úradu vlády Slovenskej republiky.

Elektronický mesačník, ISSN 1338 - 2748

Vydavateľ: Myslím - centrum kultúry Nepočujúcich

s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Sídlo: Jelačičova 4, 821 08 Bratislava

Prevádzka: Ľubinská 13, 811 03 Bratislava

Šefredaktor: Jozef Rigo

Redaktori: Mgr. Angela Hefty, PhD., MgA. Michal Hefty, Ľudmila Baťová, Bc. Tomáš Slezák

jazyková korektorka: Barbara Randušková

E-mail: myslimovinky@gmail.com

Milí čitatelia a čitateľky,

Od januára 2013 vychádzajú MYSLÍMOVINKY so zmenenou titulnou stranou, na ktorej sa bude nachádzať celoplošná fotografia. Vizuálnou zmenou prešli aj niektoré strany časopisu. Pribudli nové rubriky ako je jazykové okienko, kde v súčasnosti pribúdajú stále nové a nové slová a výrazy v zaujímavej vizuálnej forme. Ide o rozširovanie slovnej zásoby pre Nepočujúcich čitateľov. Ďalšia rubrika je zameraná na dianie a významné aktivity u adolescentov s poruchami sluchu na Strednej škole pre žiakov so sluchovým postihnutím na Koceľovej ulici v Bratislave. Všetky spomenuté zmeny sa udiali preto, aby sa časopis stal lepším, zaujímavejším, príťažlivejším....

Snažíme sa, aby sa do nášho elektronického časopisu MYSLÍMOVINKY dostali také informácie, ktoré sú o Vás a pre Vás – Nepočujúcich i počujúcich, o našich aktivitách, o našich úspechoch a oceneniach, o kvalitách nášho občianskeho združenia.

A špeciálne pre Nepočujúcich samotných sa začali v časopise vyskytovať informácie o nich, ako o menšine, s bohatou jazykovou a kultúrnou tradíciou.

V Myslímovinkách Vás budeme pravidelne informovať o objavovaní nových posunkov v súčasnej uponáhľanej dobe a kultúre Nepočujúcich u nás i vo svete. Priblížime Vám tradície, zvyky, novinky divadla Nepočujúcich – ich úspechy, a osobnosti zo sveta Nepočujúcich. Ukážeme Vám ako pracujú Nepočujúci pre posunkový jazyk doma aj vo svete a dáme Vám mnoho ďalších užitočných informácií…

Preto chceme, aby nielen Nepočujúci, ale aj široká verejnosť mali dostatok informácií o tejto menšine, lebo ju málo poznajú a neuvedomujú si akú má hodnotu, ktorú uznávajú iní Nepočujúci na celom svete. Verím, že sa mi podarí Vás zaujať – priviesť do sveta Nepočujúcich.

V neposlednom rade radi uvítame Vaše nápady či pripomienky z vašej strany – časopis MYSLÍMOVINKY je o vás, pre vás a vašich blízkych, a preto neváhajte a odvážte sa vyjadriť, čo by ste na grafickej stránke či v obsahu časopisu vylepšili – posnažíme sa prispôsobiť ho vašim potrebám či očakávaniam.

Mgr. Jozef Rigo
šéfredaktor časopisu Myslímovinky

Cyril Axelrod

Hluchoslepý Juhoafrický kňaz na Slovensku

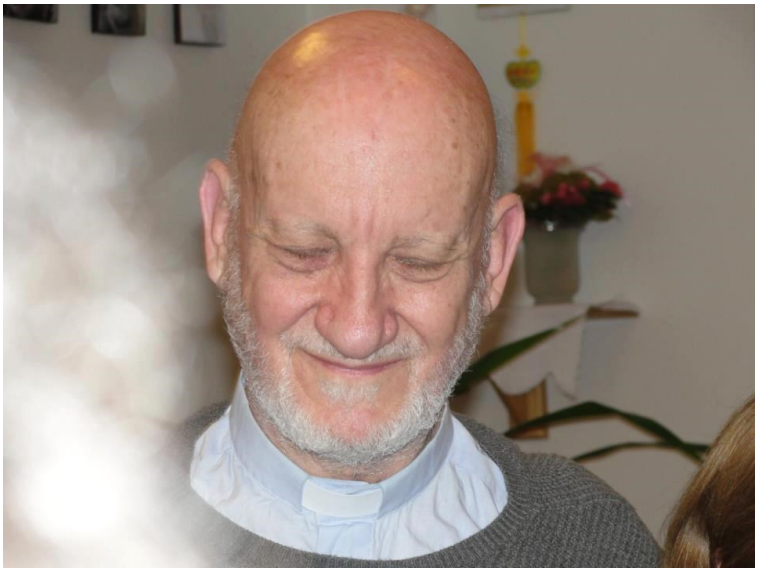

EFFETA je občianske združenie pôsobiace v Nitre, ktoré sa snaží poskytnúť sluchovo postihnutým ľuďom rovnaké možnosti a pomoc pri plnej integrácii do spoločnosti. Tento rok v marci sa konala zaujímavá akcia. Navštívil nás nepočujúci a nevidiaci kňaz Cyril Axelrod, pre ktorého bol v Nitre pripravený bohatý program. Preto sme sa obrátili na pani Annu Šmehilovú, riaditeľku EFFETY a opýtali sme sa pár otázok tykajúcich sa stretnutia s nepočujúcim a zároveň nevidiacim kňazom.

1.Prečo ste sa rozhodli pre túto príležitosť pozvať nepočujúceho katolíckeho kňaza Cyrila Axelroda? Pre pozvanie nepočujúceho a nevidiaceho kňaza Cyrila Axelroda k nám do Nitry sme sa rozhodli, predovšetkým z toho dôvodu, že v Nitre v dňoch 4. až 17. marca prebiehali ľudové mestské misie. Tieto misie mali za úlohu ohlasovať kresťanskú radostnú zvesť medzi ľuďmi mesta Nitry prostredníctvom svätých omší a rôznych náboženských podujatí. Naša organizácia EFFETA chcela vytvoriť priestor a program aj pre Nepočujúcich. Preto sme sa rozhodli osloviť kňaza, ktorý sám je Nepočujúci a zároveň aj nevidiaci, aby prišiel medzi nás. To bolo v Nitre prvýkrát, čo sa komunita Nepočujúcich aktívne zapojila do programu misií.

2.Čo bolo pre Vás cieľom stretnutia? Hlavný cieľ podujatia nebol iný ako bol cieľ misií. To znamená sprostredkovať ľuďom kresťanské hodnoty, povzbudiť ľudí vo viere, pomôcť im v trápeniach a starostiach slovom potešenia a povzbudenia. A naša organizácia EFFETA chcela, aby toto posolstvo bolo odovzdané aj komunite Nepočujúcich.

3.Dozvedeli ste sa niečo o jeho živote a v čom spočíva jeho zámer? Cyril Axelrod sa narodil ako nepočujúci chlapec v hlboko veriacej židovskej rodine v Juhoafrickej republike. Do troch rokov nevedel chodiť a ako deväťročný začal hovoriť aspoň zopár slov. V dospelosti prišiel aj o zrak. Cyril Axelrod je jediným katolíckym kňazom na svete, ktorý je nevidiaci a zároveň aj nepočujúci. Jeho životným poslaním je byť misionárom a prinášať ľuďom Božiu lásku. Otec Cyril navštevuje najmä komunity Nepočujúcich, nevidiacich a ľudí, ktorí majú rôzne zdravotné znevýhodnenia po celom svete. On sám hovorí, že túto misiu mu určil pápež Pavol VI., ktorý mu kedysi povedal:, „Choď a rozdávaj Božiu lásku nepočujúcim." Keďže vyrástol v židovskej rodine, sám seba vtipne nazýva „katolíckym rabínom".

Ovláda viacero posunkových jazykov a písomnou formou viacero hovorených jazykov, tiež ovláda Brailovo písmo pre nevidiacich a Lormovu abecedu. O Cyrilovi Axelrodovi treba naozaj povedať, že je to človek neustáleho učenia. Veľmi tvrdo pracoval sám na sebe, aby vedel komunikovať s ľuďmi z rôznych kontinentov. A taktiež nemalé úsilie ho stálo teologické štúdium, ktoré bolo potrebné, aby sa stal kňazom.

Veľmi dojemným a krásnym príbehom bolo jeho rozhodovanie, či sa má stať katolíckym kňazom, nakoľko jeho mamička bola proti tomu, pretože bola veľmi hlboko veriaca židovka. Mamička mu povedala, že ho nechce viac vidieť, ak sa stane kňazom. On sa však rozhodol nastúpiť do seminára. Toto rozhodnutie bolo veľmi ťažké, pretože mamičku mal veľmi rád a veľmi si ju ctil. On však veril, že Pán Boh to vyrieši. Tak sa za mamičku počas štúdií v seminári modlil a každý mesiac jej písal list. Mamička mu neodpovedala. Keď už bola blízko vysviacka za kňaza, mamička mu zrazu odpovedala, že príde na túto jeho vysviacku. A tak aj urobila. Prišla. Keď potom bola samotná vysviacka a biskup zvolal meno Cyril Axelrod, aby prišiel dopredu, postavila sa aj mamička a išla spolu s Cyrilom dopredu. Tu sa biskup opýtal najprv mamičky, či ona židovská žena, chce dať svojho syna, aby sa stal katolíckym kňazom a ona povedala, že chce. Otec Cyril pri rozprávaní o tejto udalosti sám je vždy veľmi dojatý.

4. Aký program ste pre neho pripravili pri príležitosti príchodu do Nitry?

Program bol naozaj veľmi pestrý. Otec Cyril prišiel vo štvrtok večer, to sa už len ubytoval a dobre navečeral. V piatok hneď ráno sme spolu navštívili zariadenie sociálnych služieb „Svetlo" v Olichove pri Nitre. Toto zariadenie je pobytové a klienti, ktorí sú tam majú predovšetkým mentálne postihnutie. Otec Cyril mal veľmi pekný príhovor a potom sa s klientmi aj osobne stretol a dával im požehnanie. U viacerých klientov, ktorí už dlhé roky nerozprávajú sa stalo, že od radosti a dojatia začali plakať. Bol to nádherný zážitok. Poobede mal Otec Cyril naplánované rôzne osobné stretnutia a večer mal sv. omšu. V sobotu ráno sa otec Cyril prihovoril ľuďom v plnom kostole sv. Ladislava (u Piaristov) v Nitre. Navečer slúžil sv. omšu v Katedrále sv. Emeráma na Nitrianskom hrade spolu so sídelným biskupom jeho eminenciou Viliamom Judákom a ďalšími kňazmi. Bola to slávnostná sv. omša v rámci misií. V nedeľu doobeda sme mali trošku oddych, boli sme sa poprechádzať po mestskom parku, navštívili sme McDonald. Poobedie bolo venované duchovnému stretnutiu sa s komunitou Nepočujúcich v organizácií EFFETA. Otec Cyril spovedal, viedol mnohé individuálne rozhovory, a tiež mal sv. omšu spolu s otcom Róbertom Colotkom a otcom Františkom Bartošom.

Aj toto stretnutie bolo veľmi srdečné a vrúcne.

5.Vy, vyškolená tlmočníčka, ste nemali problém prekladať od kňaza Cyrila?

Ja už som sa stretla s otcom Cyrilom, takže už som mala skúsenosť komunikácie s ním. Avšak na tlmočenie pred verejnosťou som sa pripravila tak, že som požiadala o zaslanie tém príhovorov a niektorých základných bodov vopred prostredníctvom emailu. A ako druhá pomôcka bola, že hneď v prvý deň jeho návštevy sme sa spolu stretli a spolu sme sa pripravili.

6.Čo sa kňazovi Cyrilovi na Slovensku najviac páči?

Myslím, že už tu má priateľov, na ktorých sa teší a s ktorými sa rád stretáva, keďže už bol na Slovensku viackrát. A potom, samozrejme, vníma na Slovensku potrebu prinášať kresťanskú radostnú zvesť medzi ľudí, ktorí majú zdravotné problémy a nemôžu sa často krát zo zdravotných dôvodov zapájať do aktivít miestnej Cirkvi alebo im tu na Slovensku tiež často krát duchovné akcie nie sú sprístupnené.

A ešte doplním, že otec Cyril prináša počas jeho návštev rôznych krajín kresťanskú radostnú zvesť, ale veľmi mu záleží aj na potrebách ľudí so zdravotným postihnutím a preto sa zaujíma a zdôrazňuje aj potrebu tlmočníkov, asistentov a zabezpečovanie kompletného servisu pre ľudí, ktorí majú zdravotné postihnutie.

7.Plánujete ďalšie stretnutia s kňazom na Slovensku, keď bude nejaká príležitosť?

Sme s Otcom Cyrilom stále v kontakte a plánujeme s ním aj ďalšiu spoluprácu.

8.Ako nepočujúci ľudia vnímali nepočujúceho kňaza?

Na tvárach nepočujúcich ľudí bolo vidieť dojatie od radosti. Otec Cyril je pre nich veľkým príkladom, ako vie všetky tie ťažkosti zvládať a jeho tvár je stála taká usmiata. Napríklad nepočujúci ľudia nemajú často možnosť ísť k nepočujúcemu kňazovi na spoveď. A ja som videla slzy šťastia a slzy úľavy na tvárach nepočujúcich ľudí, ktorí dostali tú milosť, že mohli ísť na spoveď ku Cyrilovi Axelrodovi počas misií v Nitre.

Text: Tomáš Slezák
Foto: EFFETA

Odborná príprava zamestnancov v oblasti zdravotného postihnutia cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave

Dňa **26. februára 2013** sa v priestoroch autobusovej stanice na *Mlynských Nivách* v Bratislave uskutočnilo školenie s názvom ***„Odborná príprava zamestnancov v oblasti zdravotného postihnutia cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave".***

Ako názov prednášky naznačuje, príprava sa zameriavala na objasnenie vhodného zaobchádzania s *občanmi so zdravotným postihnutím* pre autobusových a autokarových dopravcov. Na toto školenie sa mohol prihlásiť ľubovoľný počet šoférov autobusovej a autokarovej dopravy spoločnosti **Slovak Lines**. Úvodom prednášky boli prítomní oboznámení s povinnosťami a právami vyplývajúcimi z nariadenia EC 181/2011, ktoré predniesol pán Branislav Mamojka.

Neskôr nasledovali prednášky osôb, ktoré sa týkali zaobchádzania s cestujúcimi jednotlivých zdravotných postihnutí. O problematike *zrakového postihnutia*, asistenčných psov a prístupnosti predniesla svoju prednášku **p. Katarína Kubišová**, o problematike *mentálneho postihnutia* oboznámila prítomných **Lucia Takáčová**, o problematike *telesného postihnutia* sme sa mohli dozvedieť od **p. Tibora Köbölu**. *Chronické postihnutie* predniesla **p. Anna Reháková**.

O problematike cestujúcich osôb so *sluchovým postihnutím* oboznámila prítomných **Angela Hefty**. Vyzdvihla predovšetkým hluchotu ako na prvý pohľad menej viditeľné postihnutie. Preto, ako zdôraznila, hrá významnú úlohu to, ak cestujúci vopred upozorní na svoj hendikep šoféra. Takto sa na úvod môže vyhnúť prvotným nedorozumeniam, ktoré môžu nastať hneď na začiatku komunikácie. Ďalej oboznámila prítomných o potrebných *komunikačných pravidlách* s osobami s poruchou sluchu, ktoré môžu vzniknúť medzi šoférom a cestujúcim s poruchou sluchu. Poukázala na to aké potreby majú cestujúci s poruchou sluchu pri získavaní informácií ohľadom dopravy s autobusom. Predviedla ukážky príkladu nedorozumenia medzi cestujúcim s poruchou sluchu a šoférom. Napokon poukázala na potrebné opatrenia v prípade úrazu alebo nehody a postupoch správnosti odovzdávania informácií a zaobchádzania s osobami s poruchou sluchu.

Dúfame, že všetky prednesené témy boli pre dopravcov autobusov a autokarov užitočné a pomohli im lepšie pochopiť jednotlivé problémy a potreby cestujúcich so zdravotným postihnutím.

Text: Angela Hefty
Foto: Internet

Prešporkovo oslavovalo 8.narodeniny

Aj napriek tomu, že bolo v polovici marca bolo nepríjemné chladné počasie, my rodičia spolu s našimi deťmi sme mali dôvod na radosť. Veď rodinné centrum PREŠPORKOVO oslavovalo už 8.narodeniny. Zúčastnili sa tam aj nepočujúci rodičia a ich nepočujúce deti.

Ako úvod detičky rozdali kvety narcis všetkým členkám – dobrovoľníčkam ako poďakovanie. Program pre deti sprevádzala jedna milá pani, začala pesničkami, neskôr deti sa zapájali do pesničiek, tanca, hier,... . Bola tam súťaž tort. Päť mamičiek sa rozhodli, že upečú tortu a zapojili sa do súťaže a jedna z nich je nepočujúca mamička Michaela Palidrabová. Torty hodnotili podľa silného potlesku účastníkov. Ako jediná nepočujúca mamička získala II. miesto, sme na ňu hrdé. Srdečne blahoželáme! Víťazky dostali vecným darčekom.

Oslava už pomaličky skončila, niektorým detičkám sa ťažko odchádzalo domov ani sa im nečudujeme, veď tam bola príjemná atmosféra.

Text: Ľudmila Baťová
Foto: Prešporkovo

3. ročník jazykovej súťaže stredoškolákov JAS

Konalo sa to v ***SOŠ pre žiakov so sluchovým postihnutím na Koceľovej ulici 26*** v Bratislave. Dňa 28.2.2013 sa začala jazyková súťaž úpravou jedálne tak, aby žiaci sedeli po dvoch za jedným stolom. Jeden žiak **úrovne A**, a druhý žiak **úrovne B**. Na stoloch boli menovky, a perá od sponzora našej súťaže, Telekom. Všetko sa začalo príhovorom organizátorov súťaže, čiže pedagógov. Pani **Agáta Čermáková** všetkých na súťaži srdečne privítala, a pán **Jozef Rigo** ich oboznámil s pravidlami a harmonogramom súťaže. Okrem nich boli na súťaži prítomní aj pani **Diana Hrablay** za slovenský jazyk a literatúra, a pani B. Smolíková s pánom J. Štefánikom za anglický jazyk. Na otvorení bola aj pani zástupkyňa Viera Jerigová. O pol 10 sa rozdali žiakom testy pre úroveň A - test z anglického jazyka, a pre úroveň B - test zo slovenského jazyka. Žiaci pracovali na daných úlohách. Po odovzdaní testov si žiaci šli oddýchnuť do triedy, kde pre nich iné kolegyne pripravili program.

Po zaslúženom oddychu sa všetci opäť stretli v jedálni, a druhé kolo sa mohlo začať. Žiaci pracovali sústredene, precízne, a s veľkou snahou. Najlepší nepočujúci žiaci sa dostanú na medzinárodnú súťaž, ktorá sa uskutoční na ZŠ pre žiakov so sluchovým postihnutím na Hrdličkovej ulici v Bratislave. Stretnú sa s rovesníkmi z Poľska a Česka. Okrem súťaženia si určite nájdu čas aj na rozhovor a spriatelenie sa, pretože komunikácia v posunkovom jazyku nepozná hranice, a je im maximálne blízka.

Po odsúťažení v oboch skupinách sa po krátkej prestávke žiaci spolu so svojimi pedagógmi porozprávali o vyplnených testoch, a najčastejších chybách, ktoré robili. Medzi tým si učitelia pripravili ceny a diplomy pre najlepších, ktoré do súťaže poskytli firmy Telekom, Bratislavský samosprávny kraj, a sladkosťami prispela aj študentská spoločnosť DEAF COM.

VÝHERCOVIA

Úroveň A - slovenský jazyk:

1. MIESTO: Oravec Tomáš, 5. SGS **(odbor: grafické systémy v strojárstve)**
2. MIESTO: Klačanská Ivanka, 5. PG **(odbor: propagačná grafika)**
3. MIESTO: Danihel Silvester, 2. PRS **(odbor: podnikanie v remesle a službách)**

Úroveň B— slovenský jazyk:

1. MIESTO: Pukančíková Barborka, 3. TAP **(odbor: technicko-administratívny pracovník)**
2. MIESTO: Minár Michal, 2. MPS **(odbor: mechanik počítačových sietí)**
3. MIESTO: Šablica Erik, 2.MPS

Úroveň A - anglický jazyk:

1. MIESTO: Zelenková Mária, 1.PRS
2. MIESTO: Matovič Viktor, 1.PRS
3. MIESTO: Klačanská Ivanka, 5.PG

Úroveň B - anglický jazyk:

1. MIESTO: Minár Michal, 2.MPS
2. MIESTO: Bačová Mirka, 4.K **(odbor: kaderník)**
3. MIESTO: Kretíková Darinka, 4. TAP

Vidíte, že sa oplatí bojovať :) ...oplatí sa učiť, čítať, a vzdelávať! Ďakujeme naším súťažiacim za ich vedomosti a odvedenú prácu, ďakujeme pedagógom za prípravu testov, sponzorom, p. Havlíčkovi za prípravu prekrásnych diplomov, a za výbornú atmosféru, ktorá tam vládla najmä vďaka Vám!

Text: Agáta Čermáková
Foto: Jozef Rigo

Pheromone party

U nás na Slovensku už **Deafclub** pripravoval rôzne akcie pre nepočujúcich a to najmä v Bratislave. Predchádzajúca akcia bola **Hummer party v Bratislave**. Tento krát sa konala párty pod názvom **Pheromone party**. Túto akciu mal na starosti *Tomáš Mateovič*. Pheromone party sa konala dňa 02.03.2013 o 20.00 hod na Vysokej ulice v **High Street club** v skratke HSC v Bratislave. Cieľom akcie bolo sa uvoľniť a stretnúť svojich kamarátov a známych. Na tejto akcii sa rozdávali balíčky 6 testerov dámskych a pánskych vôní od spoločnosti FM Group. Na túto party sa prišli zabaviť nepočujúci nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia, napr. zo Slovinska, Česka a Rakúska.

Akciu moderovalo duo z Čiech a to Róbert Milic a Daniela Hyklová. Títo profesionáli sa predviedli výborne. Medzi hosťami boli nepočujúci Nikola Šomšaková a Peter Marko, ktorí vystupovali s rôznymi pantomimickými príbehmi súvisiacimi s parfumom a fenoménom. Potom boli 4 druhy súťaží, pričom hlavnou cenou bol parfum zadarmo. O polnoci mladé dievčaťa netrpezlivo a zvedavo čakali na mladého muža, ktorý vystupoval ako profesionálny striptér. V správnej chvíli prišiel mladý muž oblečený ako policajt a predviedol pre dievčatá tanec. Tri dievčatá dokonca vytiahol na pódium a zatancoval si s nimi. Niektoré sa zabávali a niektoré sa hanbili.

Ja osobne som sa tam bol zabávať na tej party vďaka môjmu kamarátovi, ktorý ma nahováral, aby som išiel. Pre mňa to bolo klasické stretnutie, nič zaujímavé mi to neprinieslo. Len s radosťou sme videli pár nepočujúcich, s ktorými sme sa mohli rozprávať alebo smiať. Podľa môjho názoru to bola úplne v pohode party, ale bohužiaľ si myslím, že nielen pre mňa, ale aj pre ostatných nepočujúcich bola nevýhoda to, že tam nebol dostatok priestoru v HSC. Samozrejme, hlavným cieľom bolo dobre sa zabaviť a porozprávať sa so známymi.

Pýtali sme sa niekoľko nepočujúcich na to, ako sa im na party páčilo:

Lucia: Len viem, že bol zaujímavý striptíz :D. Klub bol komfortný, ale priestor bol veľmi malý.

Kristián: Bolo dobre, veľa sme rozprávali a smiali. Bola malá miestnosť, veľa ľudí. Aspoň som si užil s priateľmi.

Ivana: Zoznámenie s novými ľuďmi, zábava...

Silvia : Podľa mňa bolo super, veľa sme rozprávali. Chcem ísť nabudúci rok znova na party, rada tam pôjdem.

Mirka : Na party Pheromone bola príjemná atmosféra, tam boli zaujímavé súťaže a rôzne akcie. Bolo to skvelé.

Text: Tomáš Slezák
Foto: Adam Kováč

E—learningové vzdelávanie

V období od **1. októbra 2012 do 31. marca 2013** sa v priestoroch OZ Myslím realizovala tvorba **e-learningového vzdelávania kurzu slovenského posunkového jazyka**, so špeciálnym zameraním na tvorbu *oblasti ľudských práv*. Prečo je dobré tvoriť e-learningové vzdelávanie? Väčšina lektorov slovenského posunkového jazyka sa zhodne v tom, že je problematické dávať návštevníkom kurzu tlačené materiály. Je to tak z dôvodu *vizuálno – motorického charakteru*

posunkového jazyka. Tlačená forma materiálov môže obsahovať len časť informácií o jazyku.

Gramatiku a slovnú zásobu nie je možné zaznamenávať dobre tlačenou formou, keďže posunkový jazyk nemá svoju písanú podobu. Práve z toto dôvodu je dobrý výučbový materiál ten, ktorý zobrazuje jazyk vizuálne, preto sa dáva prednosť **elektronickým výučbovým materiálom** ako tlačenej forme materiálov. *Elektronická forma* cvičení alebo obsah výučby je pre študenta dostupná *kedykoľvek*, a umožňuje formu samovzdelávania či samostatného cvičenia. Z hore uvedených dôvodov bola úloha našej práce zhotoviť také cvičenia pre záujemcov kurzu slovenského posunkového jazyka, ktoré im uľahčuje vnímanie a cvičenie prebratej témy kurzu.

V tomto projekte sme sa teda zameriavali len na oblasť ľudských práv, ktoré patria medzi viac problematickejšie oblasti osvojenia našimi kurzistami. Prístup k cvičeniam majú zatiaľ len záujemcovia kurzu. Počas našej práce sa zhotovili praktické cvičenia na témy politiky, práv a oblasti povolania ktoré zahrňujú spoločne **50 rôznych posunkov**.

Každý posunok sme dávali do kontextu 10 ucelených cvičení, ktoré sme natočili, zostrihali a vložili na e-learningový systém. Celkom teda vzniklo 500 natočených cvičení pre návštevníkov kurzu slovenského posunkového jazyka. Prístup k tomuto systému vzdelávania majú zatiaľ len záujemcovia kurzu 5. a 6. modulu kurzov slovenského posunkového jazyka.

Tento projekt *„E-learningové vzdelávanie v oblasti ľudských práv"* sa realizoval vďaka podpore Úradu vlády SR.

Text: Angela Hefty
Foto: Myslím

Naša nová pracovná asistentka

Občianske združenie Myslím - centrum kultúry nepočujúcich má novú pracovnú asistentku, ktorú si ideme trošku predstaviť.

Je to mladá vysokoškoláčka **Barbara Randušková**, ktorá je zároveň našou kurzistkou slovenského posunkového jazyka. Narodila sa vo Viedni, ale vyrastala na Slovensku v Bratislave. Navštevovala gymnázium Ivana Horvátha v Bratislave a teraz študuje na Univerzite Komenského v Bratislave, kde sa na filozofická fakulte venuje odboru psychológia. Brigádovala v rôznych pozíciách napr. čašníčka, asistentka produkcie, sekretárske práce a teraz je našou pracovnou asistentkou. Vo voľnom čase sa už viac ako 6 rokov venuje tancu v Street Dance Academy Laciho Strikea, pričom vystupovala na rôznych akciách (napr. Superstar, Úsmev ako dar, videoklip Dary Rolins a mnohé iné). Venuje sa aj hre na klavíri, snowboardingu, má rada hudbu, divadlo a samozrejme tanec. Posunkovému jazyku sa začala venovať v lete 2012 keď po prvýkrát navštívila letný intenzívny kurz posunkového jazyka v Myslím. Posunkový jazyk ju natoľko zaujal, že sa hneď prihlásila na prvý modul kurzu slovenského posunkového jazyka v Myslím, ktorý začala navštevovať v septembri minulého roku. Momentálne pokračuje v druhom module a v lete sa plánuje prihlásiť na tretí.

Obľúbené jedlo: šaláty a zelenina

Obľúbený nápoj: minerálka s citrónom

Obľúbené ročné obdobie: leto

Film, ktorý naposledy videla: Vlna

Bez čoho nemôže žiť: slnko, láska

Čo miluje: pozitívni ľudia, tanec, dobrá energia, priatelia

Čo nenávidí: závisť a ryby

Životný cieľ: Ísť si stále za svojím a snažiť sa stále napredovať a rozvíjať sa :)

Text: Ľudmila Baťová
Foto: Archív, B.Randušková

Správy z výboru občanov so zdravotným postihnutím

Dňa **17. apríla 2013** sa opäť konalo zasadnutie *Výboru pre občanov so zdravotným postihnutím*. Témou tohto zasadnutia bolo o.i. plnenie ustanovení zákona č. 308/2000 Z.z. týkajúcich sa **televízneho vysielania programov sprevádzajúcich skrytými alebo otvorenými titulkami a v posunkovej reči nepočujúcich a sprevádzaných hlasovým komentovaním pre nevidiacich**. Televízne vysielanie programov sprevádzajúcich skrytými alebo otvorenými titulkami a v posunkovej reči nepočujúcich a sprevádzaných hlasovým komentovaním pre nevidiacich sa súhrnne nazývajú multimodálny prístup k danej programovej službe. Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím požiadal Radu pre vysielanie a retransmisiu o predloženie správy o stave plnenia hore spomenutého zákona. Podľa § 18 zákona č. 308/2000 (3) vysielateľ na základe zákona je povinný zabezpečiť najmenej 50% všetkých vysielaných programov sprevádzaných skrytými alebo otvorenými titulkami v programových službách, ktoré vysiela digitálne a 3% všetkých vysielaných digitálnych programov tlmočených do posunkovej reči nepočujúcich. Súkromné televízne stanice sú podľa §18a povinné zabezpečiť skryté alebo otvorené titulky, alebo tlmočenie do posunkovej reči svojich digitálne vysielaných programov najmenej 10% zo všetkých digitálne vysielaných programov.

Ďalej vysielateľ televíznej stanice je povinný zreteľne označiť svoje programy ktoré sú sprevádzané multimodálnym prístupom. Ako uviedla pracovníčka Rady pre vysielanie a retransmisiu, televízia nemá dostatok osôb na kontrolu dodržiavania hore spomenutých predpisov, majú na to len 15 osôb, čo je nepostačujúce. Rada pre vysielanie a retransmisiu v správnych konaniach skonštatovala, že medzi programové okruhy RTVS Jednotky január až jún a v mesiacoch júl - september 2011 nedosiahol zákonom stanovené podiely formou titulkovania a tlmočenie do posunkovej reči a taktiež programové okruhy RTVS Dvojky nedodržali stanovený podiel titulkovania a tlmočenia do posunkovej reči Nepočujúcich. Rada pre vysielanie a retransmisiu rozhodla pre uloženie sankcie – upomienky - hore spomenutým televíznym staniciam. Medzi súkromné televízie, ktoré nedodržali stanovenú hranicu titulkovania alebo tlmočenia do posunkovej reči vo svojich digitálne vysielaných programoch v roku 2011 a 2012 patrí spoločnosť Mac TV s r.o., ktorá prevádzkuje JOJ TV, pre ktorú Rada rozhodla v roku 2011 uložiť sankciu – upozornenie, a v roku 2012 sa rozhodla uložiť sankciu vo výške pokuty 3 319 €. Podľa doručenej štatistiky odvysielaných programov sa povinné plnenie digitálneho vysielania s titulkami začalo plniť na RTVS (Jednotka a Dvojka) v októbri 2011, t.j. titulkovanie skrytými alebo otvorenými titulkami nad hranicou 50%. TV Markíza a DOMA od apríla 2011 dosiahla 11% a 13% titulkovania a tlmočenia do posunkovej reči nepočujúcich, pričom v predchádzajúcich mesiacoch neuvideli príslušnú štatistiku. V roku 2012 dosiahla RTVS (Jednotka) percentuálne titulkovanie od 55, 56 % až po 66,49 % a RTVS (Dvojka) 51,05% po 59,31% počas celého roka, pričom Michal Hefty zástupca výboru občanov pre zdravotne postihnutých pripomienkoval, že do tohto titulkovania sa započítavajú aj opakované vysielania, čo v podstate divákom neprinášajú nové informácie. Michal Hefty a Anna Bartalová pripomienkovali, že súčasný zákon celkovo nie je dobrý pretože pre zabezpečenia rovnakého prístupu osôb s poruchou sluchu patria len tvorba skrytých tituliek. Otvorené by sa nemali započíta-

vať. Zamestnanci však nevedeli aký je rozdiel medzi skrytými a otvorenými titulkami, tak sa to muselo na mieste vysvetliť. Ďalej pripomienkovali, že TV JOJ nevyznačuje v programe kedy sa bude titulkovať, tým pádom dáva dojem, že nespĺňa percentuálny podiel titulkovania. Ďalej, vo vlastných programoch TV Markíza označené ako sprevádzané so skrytými titulkami sa napokon neobjavujú titulky, aj keď bolo uvedené v programe, resp. označené pri uvedení programu vo vysielacom čase, že takýto prístup multimodálneho vysielania bude. Zaujalo ich, či vôbec a ako bolo uvedené v programe (napr. TV Markíza), že sa bude titulkovať, titulok sa napokon neobjavil či sa toto započítava do príslušnej štatistiky, ako keby bolo titulkované pričom sa nestalo. Upozornili, že hlavne titulky súkromných TV (TV JOJ) staníc sú často nekvalitné. Taktiež pripomienkovali zákon, podľa ktorého v súkromných televíziách je povinné do 10% multimodálneho prístupu započítavať skryté a otvorené titulky spolu s tlmočením do posunkovej reči, čo by sa nemalo, veď oba druhy vysielania uspokojuje potrebu inej skupiny osôb s poruchou sluchu.

Text: Michal Hefty

Kurz

Nový 2-mesačný kurz slovenského posunkového jazyka

Myslím - centrum kultúry Nepočujúcich otvára počas letných mesiacov nový, **2-mesačný kurz** *slovenského posunkového jazyka*. Dôvodom otvorenia kurzu bol veľký záujem prejavený zo strany mladých študovať počas letných mesiacov systematicky jazyk Nepočujúcich. Doteraz bola v priestoroch občianskeho združenia Myslím možnosť študovať počas letných mesiacov len *týždenný intenzívny kurz* v počte 20 hodín, čo predstavovalo dochádzku na kurz každý deň od pondelka do piatka v stanovenom termíne. Nový kurz bude prebiehať od júna do konca augusta, 3 x v týždni a každý vyučovací deň bude v sebe zahrňovať 90 min výučby. Záujemcovia sa môžu prihlásiť na webovej stránke: www.myslim.sk

Tešíme sa na Váš záujem!

Text: Michal Hefty
Foto: Myslím

Dáme si Lazane
alebo putovanie za novou slovenčinou (2. časť)

Kávy a ľadové nápoje

Espresso (čítaj espreso), skrátené preso – šálka silnej kvalitnej kávy vo vysokotlakovom kávovare .

Double espresso (čítaj dabl espreso) alebo Doppio (čítaj dopijo) – tak sa nazýva dvojité espresso z dvojitej dávky mletej kávy.

Ristretto (čítaj ristreto) – od klasického espressa sa líši menším objemom vody (15-20 ml) a kratšiu dobu prietoku v kávovare. U nás sa používa pod mylným názvom picollo (čítaj pikolo).

Americano (čítaj amerikáno) – sa pripravuje z diela espressa a z dvoch dielov horúcej vody na doliatie.

Espresso Macchiato (čítaj espreso makjáto) – je to espresso naliate horúcou mliečnou penou.

Caffé Latté (čítaj kafe laté) – je to nápoj zložený z 1/3 espressa a 2/3 horúceho mlieka.

Latté Macchiato (čítaj laté makjáto) – je to v podstate horúce mlieko s vysokou mliečnou penou dochutené kávou. Pomer 3/5 mlieka, 1/5 espressa a 1/5 parou našľahaného mlieka.

Cappuccino (čítaj kapučíno) – nápoj tvorí 1/3 espressa, 1/3 horúceho mlieka a 1/3 mliečnej peny. Často na vrchu kávy je posýpaný škoricou.

Double Cappuccino (čítaj dabl kapučíno) – to isté ako u cappuccina, ale porcia kávy je dvojnásobná.

Ice Caffé Latté (čítaj ajs kafé laté) – alebo studené latté. Ľad vo vysokom pohári zalejeme studeným mliekom a nakoniec pridáme espresso, ktoré zostane krásne oddelené.

Frappé (čítaj frapé) – osviežujúca ľadová káva. Espresso, ľad, cukor a mlieko sa dôkladne potrepe v šejkri alebo rozmixuje v mixéri.

Ice Caffé (čítaj ajs kafé) – studená káva, čiže espresso s ľadom.

Text: Redakcia
Foto: Internet

O psíkovi Centíkovi a jeho kamarátovi Filipovi

V jednom mestečku býva krásny psík, čínsky chocholatý naháč a volá sa **Centík**. Jeho povaha je úžasná, spoločenská, prítulná. Na jedno očko choré dobre nevidí, ale za to je to veselý psík, miluje spoločnosť a prírodu. Jedného dňa Centík hútal, čo bude robiť, keď je krásne vonku a doma sa mu nechcelo byť a tak sa rozhodol, že povie Tinke, aby šli na záhradu. Prišiel Centík za **Tinkou** do izby a zaštekal: *„Hav – hav, poďme sa prejsť na záhradu a opekať si špekačky.“*

Tinka sa s jeho nápadom pousmiala a povedala Centíkovi: *„Centík, výborný nápad, vyberieme sa na prechádzku na našu záhradku, kde máme aj chatku, vezmeme si špekačky, vodičku a budeme leňošiť pri slniečku“.* Centík a Tinka, keď boli nachystaní, vybrali sa na výlet na krásnu záhradku. Cestou si vychutnávali slniečko a Centík zaštekal: *„Vidím tam môjho veľkého kamaráta Filipa a jeho milého pána Miška“.* **Filip** bol krásny vlčiak, hnedo-čierny, bol múdry, dobrý spoločník a kamarát. Tinka s **Miškom** sa privítali a havovia Filip s Centíkom tiež a labkou si tľapli. Naraz sa všetci opýtali, že kam sa vybrali a spoločne sa zasmiali. Centík zaštekal: *„Hav – hav, ideme na výlet na záhradu a budeme si opekať špekačky.“* Filip, zaštekal svojmu pánovi Miškovi, že by šiel s nimi. Tinka povedala: *„Že samozrejme môžu ísť s nimi, že im bude veselšie.“* Centík sa veľmi potešil spoločnosti, pretože svojich priateľov má veľmi rád a rozumie si s nimi. Filip bol potešený a hrdý na svojho menšieho kamaráta Centíka a Centík sa veľmi tešil zas na svojho veľkého kamaráta Filipa. Tinka a Miško dali voľno psíkom, nech si voľne behajú, samozrejme na nich dávali pozor a aj tak im psi robili spoločnosť. Ako šli hore kopcom a zrazu pred záhradkou na poľnej ceste sa zakotúľalo pichľavé klbko a Centík štekal. Filip pribehol, že čo je to za malého tvora a labkou sa dotkol pichľavého a zareval: *„Hav – hav, aú – aú.“* Tinka s Miškom rýchlo k nim pribehli, že čo sa stalo. Tinka zbadala, že to pichľavé klbko je malý ježko a Filip sa pichol a zabolelo ho to. Tinka sa priblížila k Filipovi, chytila mu labku, pofúkala mu a dala božtek na labku. Tinka vravela Filipovi: *„Lepšie, už nebolí?“*. Filip sa ani nenazdal, bolo po bolesti, s radosťou si poskakoval, veselo zaštekal a nevedel sa dočkať záhrady. Tinka veselo vytiahla kľúčiky z vrecka a otvárala bráničku, Centík hneď prvý utekal k záhradke, lebo už poznal naspamäť a Filip za ním. Tinka s Miškom šli pomaly k záhradke za nimi a keď sa všetci stretli na jednom mieste, spoločne sa napili vody a pustili sa do prípravy na opekanie špekačok. Havovia Centík a Filip zaštekali a išli sa pozrieť do lesíka, boli strašne zvedaví. Medzitým Tinka vybrala z košíka špekačky a všetko čo mala a Miško šiel nachystať malý ohník. Kým sa chystali špekačky, tak sa Filip prihovoril Cenťovi: *„Som rád, že som tu s tebou a si môj skvelý kamarát, príjemný spoločník.“* Centík sa pozeral na veľkého kamaráta Filipa a bol mu tiež vďačný, že je s ním. Oheň bol nachystaný, špekačky sa piekli a čakalo sa na jedenie. Havovia sa nevedeli už dočkať, sliny im tiekli a oblizovali sa. Napili sa vody a keď sa špekačky podávali, havovia nečakali, pustili sa do jedenia a vychutnávali si chutné špekačky. Včetci tichučko jedli, vychutnávali si pohodu, slniečko a krásny deň. Keďže prišiel čas ísť domov, tak sa pomaličky pobalili, zhasli oheň, všetko popratali. Miško na nich zakričal: *„Cenťo, Filip, ide sa domov, šup obidvaja ku mne.“* Cenťo a Filip začuli, že sa majú vrátiť, naspäť sa bláznili, naháňali a veselo štekali. Celou cestou básnili ako im bolo dobre, že si môžu zopakovať krásny výlet aj na budúce. Všetci s tým súhlasili a rozlúčili sa, Filip oblízal malého Cenťa, Miško objal Tinku a každý šiel svojou cestou domov. Všetci sa cítili šťastní, spokojní a príjemne unavení z výletu.

Text: Mgr. Martina Gelienová

Niektoré názvy firiem alebo obchodných centier majú 2 alebo 3 posunky, ktoré vytvorili Nepočujúci medzi sebou. Keď nejaký názov nemá posunok, väčšinou posunkujeme podľa prvého písmena, buď jednoručnou alebo dvojručnou prstovou abecedou.

Názvy obchodov (Hobbymarket)

Asko

Baumax

Hornbach

Mobelix

Kika

Ikea

Telefónni operátori

Operátor

Telekom

Orange

O2

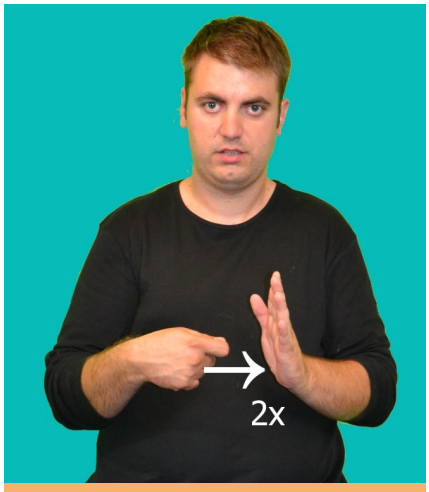

Kredit

Paušál

Foto: Myslím

DIVADLO ARÉNA

- Nadácia Vlada Kulíška POČUŤ SRDCOM
- ZŠ a MŠ pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím internátna, Drotárska cesta 48, Bratislava

Vás pozývajú na 20. ročník benefičného koncertu

3. mája 2013 o 19.00 h
Divadlo Aréna Bratislava

pod záštitou Ing. Silvie Gašparovičovej
manželky prezidenta Slovenskej republiky

počuť SRDCOM

V programe účinkujú:

- **LUKÁŠ ADAMEC** - víťaz súťaže Superstar
- **VERTIGO** - akrobaticko tanečná skupina
- **PAVEL BRUCHALA** - populárny moderátor
- **CREDANCE** - finalisti súťaže Česko Slovensko má talent
- **NIKOLA DETARIOVÁ A BLISSA** - dogdancing
- **ŠTEFAN PČOLA, LUKÁŠ ROTH** - bikeshow
- **AGÁTA ČERMÁKOVÁ** - tlmočník do posunkovej reči
- **SÚBORY SLUCHOVO POSTIHNUTÝCH DETÍ**
- **RADEK MICHALKO** - hudobník (CZ)
- **VLADO KULÍŠEK** - mím a sprievodca programom

Súčasťou podujatia je
21. ročník
FESTIVALU
ZÁUJMOVO UMELECKEJ ČINNOSTI
SLUCHOVO POSTIHNUTÝCH DETÍ
3. - 4. 5. 2013
v Divadle Aréna

Predpredaj vstupeniek: Divadlo Aréna

Za pomoc pri organizácii podujatia ďakujeme:

AKCIA SA USKUTOČŇUJE S FINANČNÝM PRÍSPEVKOM
MINISTERSTVA ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

JAROSLAV PREKOP AUTOŠKOLA Brnianska 1, Trenčín
TEL.: 032/652 52 49
FAX: 032/652 52 48
autoskola@slovanet.sk

Madal Bal

Kvart Umelecká agentúra Kvart Trenčín Vlado Kulíšek
Programy naše - balzamy duše

http://www.kulisek.slovanet.sk

Myslím – centrum
kultúry Nepočujúcich
usporiada

Intenzívny štrnásťdňový kurz umeleckého tlmočenia

KEDY? 23. 6. – 30. 6. 2013 (prvý týždeň)
a 25. 8. – 1. 9. 2013 (druhý týždeň)
PRE KOHO? Pre 8 záujemcov
z radov počujúcich i Nepočujúcich,
aj nedoslýchavých na Slovensku.
CENA? Kurz je ZDARMA!

Viac informácií nájdete na:
www.myslim.sk.

PARTNERI PROJEKTU

kofola original

Myslím
CENTRUM KULTÚRY NEPOČUJÚCICH